

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Невена Стоянова Пенчева,

катедра „Анатомия и физиология“, Факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“, член на научно жури, съгл. заповед на Ректора № 420 от 28.02.2022 г

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност "ДОЦЕНТ", по професионално направление 7.4. **Обществено здраве (Логопедия)**, към Катедра „Логопедия“ при ФЗОЗГС, обявен от ЮЗУ в ДВ. бр. 1, 04.01.2022 г. и единствен кандидат – гл. ас., д-р Елка Горанова

Кандидатът отговаря на критериите на ЮЗУ „Н. Рилски“ за участие в конкурса, който е обявен с решение на Академичния съвет. Той е представил необходимите документи и материали и е допуснат до участие от Университетска комисия, назначена със заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград (№ 453 от 02.03.2022).

I. Кратки биографични данни

Елка Георгиева Горанова е родена на 08.04.1969 г. в гр. Дупница. През 1988 г. завършва средно образование в Техникум по Икономика „Иван Илиев“, гр. Благоевград, а висше през 1995 г. в образователна степен Магистър по специална педагогика (специализация Логопедия) в ЮЗУ „Н. Рилски“, гр. Благоевград. От 1995 до 2001 г. работи като логопед в VIII Средно Общобразователно Училище „Арсени Костенцев“ Благоевград. От юни 2004 г. до 2016 г. е назначавана като асистент, старши асистент, и главен асистент в Катедра Логопедия на ЮЗУ „Н. Рилски“. От май, 2016 до настоящия момент е доктор по Логопедия в професионално направление 7.4. Обществено здраве.

Кандидатката владее английски, руски и испански език. Членува в следните съсловни организации: - Национално сдружение на логопедите в България; - Международната асоциация по Запъване; - Балканска асоциация по неврофийдбек, биофийдбек и невромодуляция; - Българската асоциация по обществено здраве.

Д-р Елка Горанова е изградила богат професионален опит, практически и теоретични умения и компетенции в областта на логопедията и специалната педагогика. Работила е в професионални екипи с български и чуждестранни експерти в различни области. Дългогодишната ѝ терапевтична, експериментална и преподавателска дейност и работа с лица с различни увреждания и комуникативни нарушения, я формират като високо квалифициран университетски специалист.

II. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

A. Научно-изследователската дейност

Общата научна продукция на гл. ас. Елка Горанова, с която участва в настоящия конкурс, включва:

- 1 Реферат към дисертационен труд за присъждане на ОНС Доктор, на тема: „Модел за комплексно логопедично и функционално изследване, характеризизиране и диференциране на видове и подвидове плавностни нарушения на речта“, 2016;

- 1 самостоятелен монографичен труд, озаглавен „Комплексна логопедична и функционална терапия на заекване при възрастни лица“, 2021, УИ „Н. Рилски“;
- 1 книга, публикувана на базата на защитен дисертационен труд, със същото заглавие;
- 1 глава в съавторство от монографичен труд; Везенков, С. Р., **Горанова, Е. Г.** (2013) Соматична поведенческа терапия. Биофийдбек – парадигми, проблеми, приложения, ефикасност. Издателство Neofeedback, София.
- 1 практическо ръководство за студенти: „Възстановяване на езика и речта при сензорни форми на афазия“; учебно пособие за семинарни и практически упражнения за студенти по логопедия;
- 1 статия в индексирано списание (*Scopus u Web of Science*) английски език;
- 1 статия в реферирано списание на английски език;
- 5 научни доклада в сборници на английски език; и
- 5 научни доклада в сборници на български език.

В 15 от представените разработки д-р Горанова е първи автор (а в 12 е самостоятелен), от които 1 в индексирано списание, а в 1 – втори автор.

Общ брой на цитиранията в български и чуждестранни научни издания. Броят на цитиранията са 6 – 2 в индексирани списания, 1 в монография, 3 в нереперирани списания с научно рецензиране.

Участие в научни форуми, научни проекти.

- Над 10 участия в научни форуми с международно участие и едно в чужбина;
- 7 участия в проекти, от които 5 в България и 2 международни (по COST и по Еразъм), като в 3 проекта е член, в 2 е академичен наставник и в 1 е доверен логопед на Асоциацията на лица с лицево-челюстни аномалии.

В. Учебно-преподавателски опит и аудиторна заетост.

Аудиторната заетост на д-р Горанова, съгласно справката за преподавателска активност, обхваща:

Лекционни курсове, като гл. асистент, по следните дисциплини:

- Артикуляционни и орофациални нарушения - спец. Логопедия, задължителна, 45 ч лекции;
- Езикови нарушения при деца - спец. Логопедия, задължителна, 45 ч лекции;
- Практика базирана на доказателства за ефективност в логопедията - спец. Логопедия, задължителна, 45 ч лекции;
- Комуникативни нарушения при емоционално - поведенчески нарушения и психични заболявания - спец. Логопедия, задължителна, 45 ч лекции;
- Комуникативен тренинг – спец. Социални дейности, ОКС „Бакалавър“, 15 ч лекции;
- Модул Биофийдбек от дисциплината Приложна неврофизиология - спец. Логопедия, избираема, 5 ч лекции, и 9 ч практ. упражнения.

Семинарни и практически упражнения:

- Нарушения плавността на речта - спец. Логопедия, задължителна, 30 ч семинари и 15 практически упражнения;
- Невропсихология и невролингвистика - спец. Логопедия, задължителна, 15 ч сем. упражнения;
- Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни (II част) - спец. Логопедия, задължителна, 30 ч сем. упражнения и 15 ч. практ. упражнения;
- Приложна неврофизиология - спец. Логопедия, избираема, 9 ч практ. упражнения.

Електронно обучение на студенти с университетската платформа BLACKBOARD LEARN: Разработени са следните учебни дисциплини за електронно обучение: Артикуляционни нарушения –ЛУЛЧА, Емоционално-поведенчески нарушения, КН при Езикови нарушения, Комуникативен тренинг, Комуникативен тренинг – магистри, Комуникативни нарушения – I част /лица с увреди на лицево-челюстния апарат/, Комуникативни нарушения II част (езикови нарушения при деца), Комуникативни нарушения при неврологични увреди при деца и възрастни (II част, афазии), Нарушения на плавността

на речта, Невропсихология и невролингвистика, Неврофийдбек и биофийдбек в логопедичната работа, Практика базирана на доказателства за ефективност, Практикум по ЕМГ биофийдбек в логопедичната практика – магистри, Приложна неврофизиология

Д-р Горанова работи активно със студенти от специалност Логопедия. Тя е курсов ръководител и ръководител на над 20 дипломанти, а в периода след защита на кандидатска дисертация е научен ръководител на 5 дипломанти в ОКС „Магистър“. Отговаря за практическото обучение на студентите от специалност Логопедия, отговорник е по качеството към катедра Логопедия при ФОЗЗГС. Участва в Комисия по „Говорни и комуникативни възможности” в кандидатстудентски кампании от 2004 до момента. Председател е на комисии за оценка на учебни курсове на преподавателите, участва активно в процедури по акредитацията на направление „Обществено здраве” за бакалавър, магистър и доктор в ЮЗУ.

Въз основа на изложените данни, може да се заключи, че гл. ас. Елка Горанова участва активно във всички сфери на академичните дейности и има дългогодишен преподавателски опит в периода, когато е заемала длъжностите асистент и главен асистент.

III. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

Кандидатката е посочила в справката си за приноси доказателства, обособени в 3 тематични направления. Като се придържам към тези насоки, като приносни резултати към първото направление – **Диагностика и терапия на плавностните нарушения на речта –заекване и запъване**, бих посочила следните: **(1) Разработен е многокритериален 3D модел** за групиране на хора, които заекват и компютърно-базиран метод за събиране, обработка и автоматично изчисляване на 147 логопедични параметри за 5 вида говорни задачи при заекващи хора (източници: 1, 5 и 8 от номерацията на резюметата). **(2) Разработен и пробирани е Стимулен протокол**, който позволява алгоритмично да се провеждат различни варианти на логопедични и свързани с тях тестове и проби. **(3) При регистрация на параметри на HRV (вариабилност на сърдечната честота) по време на логопедични изследвания на плавността на речта, са установени за първи път в България, значими различия между експерименталните групи като индикатори за дисбаланс в автономните регулации на речевите функции.**

Тези приноси са отразени в дисертационния труд и книгата на д-р Горанова, разработена по него (Модел за комплексно логопедично и функционално изследване, характеризирани и диференцирани на видове и подвидове плавностни нарушения на речта, 2021), както и в източници 5 и 8 от списъка на резюметата.

Приносни резултати в направление: **Приложение на Биофийдбек в логопедичната клинична практика (формиране и модифициране на говорно поведение)**. Основната теза на кандидатката в това направление е третирането на заекването като многофакторно нарушение, поради взаимодействието на езиково-говорната система с невронните механизми на регулация посредством език, когнитивни и емоционални процеси. Ето защо, тя участва в създаването на иновационно-диагностичен подход за съчетаване на биофийдбек терапия с конвенционална логопедична терапия. Считаю, че приносни резултати в това направление са:

(1) Създаване и пробирани на методика чрез съчетаване на логопедична и биофийдбек съпътстваща терапия, за повлияване на нарушения в плавността на речта при възрастни заекващи лица, която въздейства както върху формирането на говорно поведение, така и върху модифицирането на нежелано говорно поведение [2, 13, 14, 15].

(2) Приложението на биофийдбек методи за проследяване и анализ на физиологични сигнали, като критерий за повлияване на неплавна реч [3, 5 и 10].

(3) Инициран е опит за **онлайн терапия при заекване чрез биофийдбек метод [14,15]**. Проучени са възможностите за провеждане на дистанционен биофийдбек тренинг при терапия на лице със заекване със сензор за домашна употреба "iFeel Bluetooth HRV" чрез дистанционно ръководството и наблюдение на терапевт.

Приноси в направлението - **Диагностика и терапия на нарушенията на езика, речта и смятането при афазии.**

Създадено е учебно пособие [4] за студентите по логопедия, за подпомагане на обучението по дисциплини, изучаващи придобитите в зряла възраст афазии (нарушения на езиковите функции), с акцент върху възстановяването на вербалното разбиране при сензорните афазии чрез ефективен метод на **т.нар. мисловна карта**. Във втората част на пособието са разгледани различни форми на прояви на езиковите нарушения, вкл. такива с акалкулия и дискалкулия. Резултати от пробация на специализирано тестово оценяване на афатии с *диагностична батерия EC301* за справяне с дейности от ежедневието, вкл. задачи за пресмятане, е представена в източник [11] и доказват нейната ефективност.

IV. Препоръки. Нямам съществени критични бележки. Бих препоръчала на д-р Елка Горанова да продължи по-активно да публикува статии в научни списания, индексирани в Scopus и Web of Science.

Заключение

Кандидатът гл. ас. д-р Елка Горанова, е изграден специалист с висок квалификационен статус за позицията, за която кандидатства и доказателства за професионалния и академичния ѝ опит и умения, бяха представени в настоящото становище. Нейната изследователска и терапевтична дейност е насочена, както към работа с деца с комуникативни нарушения, така и към възрастни хора със заекване и афазии, особено такива с постинсултни, говорни дефицити. Приложените научни публикации, аудиторна заетост, участия в проекти, научни срещи и пр., по обем и съдържание, покриват изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ЮЗУ „Н. Рилски“, както и нормативните изисквания на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“. В представените публикации д-р Елка Горанова показва подчертан афинитет към създаване на иновативни диагностични подходи с практико - приложен характер в Логопедията.

Базирайки се на изложеното убедено давам **положителна оценка** и предлагам на уважаемото научно жури да **предложи на факултетния съвет** на Факултета по Обществено здраве, Здравни грижи и Спорт, да **избере** гл. асистент, д-р Елка Георгиева Горанова на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“, по професионално направление 7.4. Обществено здраве (Логопедия) в Югозападния Университет „Неофит Рилски“ Благоевград..

Дата: 27.04.2022 г.

Член на журито:.....
проф. д-р Невена Пенчева

OPINION

by Prof. Nevena Stoyanova Pencheva, PhD

Department of Anatomy and Physiology, Faculty of Public Health, Health Care and Sport, member of the scientific jury, according to Order of the Rector № 420 of 28.02.2022,
Email: nevena_pencheva@yahoo.com

REGARDING: *The scientific, scientific and applied and professional and academic activity and production presented by the participants in the competition for holding the academic post Associate Professor at South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, published in SG no. 1, of January 4th, 2022.*

Professional field: 7.4. Public Health (Speech Therapy)

The only candidate in the competition is: Assistant Professor Elka Georgieva Goranova, Department of Speech Therapy, Faculty of Public Health, Health Care and Sport, South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad

The candidate meets the criteria of SWU "N. Rilski" for participation in the competition, which was announced by a decision of the Academic Council. She presented the necessary documents and materials and was admitted to participation by the University Commission appointed by order of the Rector of SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad (№ 453 of 02.03 .2022

I. Brief biographical data.

Elka Georgieva Goranova was born on April 8, 1969 in the town of Dupnitsa. In 1988 he graduated from the Technical School of Economics "Ivan Iliev", Blagoevgrad, and higher in 1995 with a master's degree in Special pedagogy (specialization Speech Therapy) at South-West University "N. Rilski", Blagoevgrad. From 1995 to 2001 he worked as a speech therapist at the Eighth Secondary School Arseni Kostentsev in Blagoevgrad. From June 2004 to 2016 she was appointed as an assistant, senior assistant and chief assistant in the Department of Speech Therapy at SWU "N. Rilski". From May 2016 to present he has a PhD in Speech Therapy in the professional field 7.4. Public Health.

The candidate speaks English, Russian and Spanish. He is a member of the following professional organizations: - National Association of Speech Therapists in Bulgaria; - International Cluttering Association; - Balkan Association of Neurofeedback, Biofeedback and Neuromodulation; - Bulgarian Public Health Association.

Dr. Elka Goranova has built a wealth of professional experience, practical and theoretical skills and competencies in the field of speech therapy and special pedagogy. She has worked in professional teams with Bulgarian and foreign experts in various fields. Her long-term therapeutic, experimental and teaching activities and work with people with various disabilities and communication disorders, form her as a highly qualified university specialist.

I. General data on the scientific production and activity of the applicant

A. Research and publications. There are 17 publications presented for participation in the competition. They are different from the ones presented for the acquisition of the academic degree Doctor of Philosophy (PhD), including:

- 1 Author's abstract for the dissertation for the award of PhD, on the topic: "Model for complex speech therapy and functional research, characterization and differentiation of types and subtypes of fluency of speech disorders", 2016;

- 1 Scientific monograph, entitled "Complex speech therapy and functional therapy of stuttering in adults", 2021, University Publishing House "N. Rilski";
- 1 book, published on the basis of a defense dissertation, with the same title;
- 1 chapter co-authored by a monograph; Vezenkov, SR, Goranova, EG (2013) Somatic behavioral therapy. Biofeedback - paradigms, problems, applications, efficiency. Neofeedback Publishing House, Sofia.
- 1 practical guide for students: "Restoration of language and speech in sensory forms of aphasia"; a textbook for seminars and practical exercises for students of speech therapy;
- 1 article in an indexed journal (Scopus and Web of Science) in English;
- 1 article in a refereed journal in English;
- 5 Proceedings of the conference papers in English; and
- 5 Proceedings of the conference papers in Bulgarian.

In 15 of the presented works Dr. Goranova is the first author (and in 12 is single), of which 1 in an indexed journal, and in 1 - a second author.

Total number of citations in Bulgarian and foreign scientific journals. The number of citations is 6 - 2 in indexed journals, 1 in a monograph, 3 in unreferred journals.

Participation in scientific forums and research projects.

- Over 10 participations in scientific forums with international participation and one abroad;
- 7 participations in projects, of which 5 in Bulgaria and 2 international (COST and Erasmus), as in 3 projects he is a member, in 2 he is an academic mentor and in 1 he is a trusted speech therapist of the Association of Persons with Maxillofacial Anomalies.

C. Teaching experience and classroom employment.

The classroom employment of Dr. Goranova, according to her reference for teaching activity, includes:

Lecture courses, such as Assistant Professor in the following disciplines:

- Articulation and orofacial disorders - specialty Speech Therapy, obligatory, 45 hours of lectures;
- Language disorders in children - specialty Speech Therapy, obligatory, 45 hours of lectures;
- Practice based on evidence of effectiveness in speech therapy - specialty Speech therapy, obligatory, 45 hours of lectures;
- Communicative disorders in emotional - behavioral disorders and mental illness - specialty Speech Therapy, obligatory, 45 hours of lectures;
- Communicative training - specialty Social activities, Bachelor's degree, 15 hours of lectures;
- Biofeedback module in the discipline of Applied Neurophysiology - specialization in Speech Therapy, elective, 5 hours of lectures and 9 hours of practice. exercises.

Seminars and practical exercises:

- Disorders of speech fluency - specialty Speech Therapy, obligatory, 30 hours of seminars and 15 practical exercises;
- Neuropsychology and neurolinguistics - specialty speech therapy, obligatory, 15 hours of exercises;
- Communication disorders in neurological disorders in children and adults (Part II) - specialty Speech Therapy, obligatory, 30 hours of exercises and 15 hours of practical exercises;
- Applied neurophysiology - specialty Speech therapy, elective, 9 hours of practical exercises.

E-learning of students with the university platform BLACK-BOARD LEARN:

The following subjects have been developed for e-learning: Articulation disorders - LULCHA, Emotional-behavioral disorders, Communication disabilities in Language disorders, Communication training, Communication training – for masters, Communication disabilities - Part I / persons with injuries of the maxillofacial apparatus /, Communication disabilities Part II (language disorders in children), Communication disabilities in neurological disorders in children and adults (Part II, aphasia), Speech fluency disorders, Neuropsychology and neurolinguistics, Neurofeedback and biofeedback in speech therapy work, Practice based on evidence of effectiveness, EMG Biofeedback Workshop in Speech Therapy Practice - Masters, Applied Neurophysiology

Dr. Goranova works actively with students from the specialty Speech Therapy. She is a course supervisor and supervisor of over 20 graduates, and in the period after the defense of her PhD dissertation she is a research supervisor of 5 graduates in the Master's degree. Responsible for the practical training of students majoring in Speech Therapy, is responsible for quality at the Department of Speech Therapy at the faculty. Participates in the Commission on Speech and Communication Opportunities in candidate student campaigns from 2004 to the present. He is chairman of commissions for evaluation of teacher training courses, actively participates in procedures for the accreditation of the field of Public Health for bachelor's, master's and doctoral degrees at SWU.

Based on the presented data, it can be concluded that Assistant Professor Elka Goranova actively participates in all areas of academic activities and has many years of teaching experience in the period when she held the positions of assistant and chief assistant.

III. Assessment of the scientific and practical results and contributions of the of the research work presented

The candidate has indicated in her reference for contributions evidence, divided into 3 thematic areas. Adhering to these guidelines, as contributing results to the first direction – ***Assessment and therapy of fluency - stuttering and cluttering***, I would point out the following: (1) Developed a **multi-criteria 3D model** for grouping people who stutter and computer-based method for collection, processing and automatic calculation of 147 speech therapy parameters for 5 types of speech tasks in stuttering people (sources: 1, 5 and 8 from the abstract numbering). (2) A **Stimulus Protocol** has been developed and sampled, which allows algorithmic variants of speech therapy and related tests and tests to be performed. (3) During the registration of HRV (heart rate variability) parameters during speech therapy studies of speech fluency, significant differences between the experimental groups were found for the first time in Bulgaria, as indicators of imbalance in the autonomous regulation of speech functions.

These contributions are derived from dissertation and the book by Dr. Goranova, developed by it (*Model for complex speech therapy and functional research, characterization and differentiation of types and subtypes of fluency, 2021*), as well as in sources 5 and 8 of the list of abstracts.

Contributing results in the field: ***Application of Biofeedback in speech therapy clinical practice (formation and modification of speech behavior)***. The main thesis of the candidate in this direction is the treatment of stuttering as a multifactorial disorder due to the interaction of the speech system with the neural mechanisms of regulation through language, cognitive and emotional processes. Therefore, she participated in the creation of an innovative diagnostic approach to combine biofeedback therapy with conventional speech therapy. I believe that the fruitful results in this direction are:

- (1) Creation and selection of a methodology by combining speech therapy and biofeedback concomitant therapy to influence speech fluency disorders in adult stutterers, which affects both the formation of speech behavior and the modification of undesirable speech behavior [2, 13, 14, 15].
- (2) The application of biofeedback methods for tracking and analysis of physiological signals as a criterion for influencing non-fluent speech [3, 5 and 10].
- (3) An attempt for online therapy in stuttering by biofeedback method has been initiated [14,15]. The possibilities for conducting remote biofeedback training in the treatment of a person with stuttering with a sensor for home use "iFeel Bluetooth HRV" through remote guidance and observation of a therapist have, been studied.

Contributions in the field – **Assessment and therapy of disorders of language, speech and calculus in aphasia.**

A textbook [4] has been created for students of the specialty Speech therapy to support the study of disciplines studying acquired aphasia (disorders of language functions) in adulthood, with an emphasis on restoring verbal comprehension in sensory aphasia through an effective method of the **so-called mind map**. The second part of the manual, examines various forms of manifestations of language disorders, including those with acalculia and dyscalculia. Results of probation of a specialized test evaluation of aphasics with **EC301 diagnostic battery** for coping with activities of daily living, incl. calculation tasks is presented in the source [11] and prove its effectiveness.

IV. Recommendation. I don't have any essential critical remarks. I would recommend Dr. Elka Goranova to continue to be more active in publishing articles in scientific journals indexed in Scopus and Web of Science.

IV. Conclusion

The candidate Assistant Professor Dr. Elka Goranova, is a specialist with high qualification status for the position for which she applied and evidence of her professional and academic experience and skills were presented in this opinion. Her research and therapeutic activities are focused on working with children with communication disorders, as well as adults with stuttering and aphasia, especially those with post-stroke, speech deficits.

The attached scientific publications, classroom employment, participation in projects, scientific meetings, etc., in volume and content, cover the requirements of the Regulations on the terms and conditions for obtaining scientific degrees and holding academic positions in SWU "N. Rilski ", as well as the normative requirements of Law on the Development of Academic Staff in Bulgaria for holding the academic position "Associate Professor ". In the presented publications Dr. Elka Goranova shows a strong affinity for creating innovative diagnostic approaches with practice - applied in Speech Therapy.

Based on the above, I confidently give **a positive assessment** and recommend to the scientific jury **to propose** to the Council of the Faculty of Public Health, Health Care and Sports, of the South-West University "Neofit Rilski" **to choose** Assistant Professor Elka Georgieva Goranova, PhD for **Associated Professor** in Professional field **7.4. Public Health (Speech Therapy)** at the South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad.

Date: 27.04.2022.

Member of the jury:
/Prof. Nevena Pencheva, PhD/